

A Könyvtárostánárok Egyesületének őszi szakmai napját ez év november 6-án az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) dísztermében tartották meg, a szép számban megjelent tagság jelenlétében. Ezen a ragyogó, őszi színekkel teli napon, ahogy a Budavári Palota felé haladtam, épp azon tűnődtem, hogy immár több mint egy évtizede látogatom rendszeresen ezeket az üléseket, és milyen jó, hogy az ülések után sok ötlettel, szakmai újdonsággal megpakolva térhetek haza. Minden ilyen könyvtárostanári találkozó nemcsak egy igen *magas* színvonalon megtartott, ingyenes „továbbképzés”, hanem mind a könyvtári munkát, mind a szakmai életet, nyilvánosságot, fejlesztéseket érintő, széles kitekintésű tájékoztatás.

Szakmai nagyságok alapították ezt az egyesületet, kiváló szakemberek vitték, viszik tovább. Az ambiciózus vezetőségi tagok igen rövid idő alatt elérték, hogy a könyvtárostanári hivatás a magyar pedagógia fiatal hajtásaként, a közoktatásban is *felelősségtudatos szerepet vállaló, igazi tudást átadó foglalkozássá*, szakmai szervezete pedig megbecsülést elősegítő, a szakmát országos szinten képviselő szervezetté váljon. Ma az egyesület egyre több tagot számlál, sőt kiemelendő, hogy egyre több aktív, cselekvő tagot.

Ez a szakmai nap, amely a bevett gyakorlatokhoz hűen tovább erősítette a közösségi szellemiséget és amelyhez jól képzett, szakmájukért lelkesedő könyvtáros kollégák-előadók nagyon sok hasznos in-

formációt hoztátettek, méltán beírhatta magát az egyesület egyik legértékesebb, továbbgondolkodásra készítő szakmai ülésének.

Az elnöki bevezető és *Bánkeszi Lajosné*nek, a Könyvtári Intézet (OSZK-KI) vezetőjének köszöntője után sor került a napirendi pontok ismertetésére. Délelőtt *P. Szabó Melinda*, délután *Cs. Bogyó Katalin*, az egyesület vezetőségének tagjai voltak az ülés levezető elnökei.

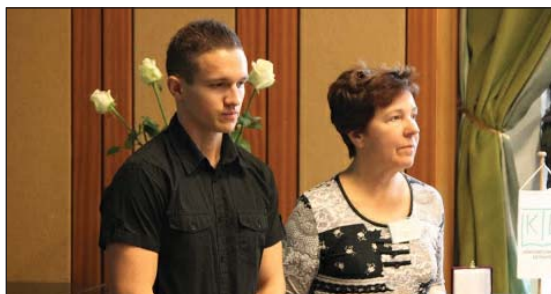
A szakmai nap helyszínválasztása nem volt véletlen – máshol nem is rendezhették volna a találkozót, mint a nemzeti könyvtárunkban, ahol országunk féltett kulturális kincseit, kódexeit őrzik –, annak a két, iskolai könyvtáraknak meghirdetett pályázatnak az apropóján, amely a következő címeteket viselte: *Ilyennek képzelem a jövő iskolai könyvtárát* és *Készítsetek kódexet az iskolai könyvtárakról*.

Az első pályázat megvalósításában négy iskola lelkes növendékei értek el helyezést, felkészítő könyvtárostánáraink segítségével:

I. helyezett: *Kneisz Dóra*, budapesti Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnázium, felkészítő tanár: *Tóth Viktória*

II. helyezett: *Hornyacsek Bence*, Veszprémi Közgazdasági Szakközépiskola, felkészítő tanár: *Kolláthné Botkó Judit*

Vörös Zoárd, zalaegerszegi Kölcsey Ferenc Gimnázium, felkészítő tanár: Németh Andrea, valamint Micheller Krisztina és Wasser István, Öveges József Szakközépiskola, felkészítő tanár: Mudri Zsuzsa

III. helyezett: Sterpka Adrienn, PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium, felkészítő tanár: Nyíró Gizella

A második pályázaton, a kódexkészítésben három iskola diákjai értek el helyezést, és néhány iskola növendéke emléklapot is kapott.

A második pályázat nyertesei:

I. helyezett: Móra Ferenc Általános Iskola, Budapest, Zuglói, felkészítő tanár: Petri Ágnes

II. helyezett: Könyvbarát Szakkör, Bán Aladár Általános Iskola, Várpalota, felkészítő tanár: Czirákné Kiss Edit

III. helyezett: Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnázium, Budapest, felkészítő tanár: Kránitz Judit

A pályaművek felkerültek az egyesület honlapjára, és az igényesen kivitelezett diákkódexek két hétre kiállítási lehetőséget kaptak az Országos Széchényi Könyvtár ötödik emeleti folyosóján. A pályázatokban részt vevő, az ülésre meghívott diákok számára a jutalmak kiosztása mellett meglepetés készült. Horváth Pál, az OSZK restaurátorműhelyének munkatársa egyórás vezetésben mutatta be a diákoknak a restaurátorműhely munkáját, a kódexrestaurálás izgalmasan szép és nemes tevékenységét.

Az ülés következő napirendi pontja igazi ünnepi hangulatot teremtett. *Szakmári Klára* elnök a tradíciókat követve ezúttal is négy könyvtárostánárnak adta át a munkájukat elismerő KTE- emlékérmeket. A laudációkat *Száraz Katalin*, a Xántus János Gyakorló Középsiskola könyvtárostánára olvasta fel.

Életműdíj Emlékérmeket kapott *Szlávik Jánosné Zsóka*, aki egész eddigi életében a könyv, könyvtár és könyvtáros fogalmakat próbálta, kiváló eredménnyel, a gyakorlatba ültetni, mind a gyermek, mind a felnőtt olvasók köreiből. Zsóka nyitott gondolkodású ember, sokrétű tevékenységében a könyvtárostánári hivatást remekül összekapcsolta az idegenvezetéssel, honismereti vetélkedők szervezésével és a Gödöllői Kastélymúzeum népszerűsítésével.

Tóth Viktória, a Szent-Györgyi Albert Általános Iskola könyvtárostánára, a Könyvtárostánári Hivatásért elnevezésű emlékérmeket kapta, elsősorban az iskolában végzett magas színvonalú pedagógiai munkájáért, amelybe belefért a művelődéstörténet, a művészet, a honismeret népszerűsítő tette és az iskolai könyvtárosság jogi oldalairól szerzett ismeretek átadása is.

A székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium könyvtárostánára, *Zseli Klára*, az Egyesületért emlékéremben részesült több ciklusban végzett pályázati felelősi munkájáért és számos olyan kezdeményezéséért – mint például a művészkönyvek készítése, a *Nagy könyvelhagyás* akció megszervezése, a könyvtárhasználat széles körű megismertetése –, amely mind egy célt szolgált, hogy felhívja a diákok és a felnőttek figyelmét a könyvek és az olvasás szeretetére.

Végezetül: Az Év Ígéretes Könyvtárostánára emlékérem birtokosa a fiatal, lelkes és ambiciózus *Németh Szilvia* lett, aki a szegedi Rókusi Általános Iskola könyvtárostánaraként különböző művelődéstörténeti versenyeket és vetélkedőket szervezett és bonyolított le diákjai között, valamint eredményesen készített fel a Bod Péter-versenyre is.

Az emlékérmek boldog tulajdonosainak egyénisége, munkássága, szellemi motivációja több érdekes momentumra irányítja a szakmai közvélemény figyelmét, elsősorban arra, hogy milyen változások érnek, milyen új jelenségek tapasztalhatók ma az egész magyar társadalomban. Milyen elvárásoknak, milyen szakmai és emberi követelményeknek kell megfelelni ahhoz, hogy igazi hatóerőként lehessen az oktatás-nevelés-műveltségátadás területén tevékenykedni. Másodsorban az is kirajzolódik a jelenségek háttérében, hogy a különböző szakmák között kapcsolódási pontok keletkeznek: az iskolai pedagógia, a múzeum-pedagógia, a honismeret, vagy akár az egyéb civil szerveződések (lásd például a Gödöllői Kastélymúzeum Baráti Kör) munkája mind-mind egymásba fonódva fejleszti a tudás- és ismeretátadás feladatát, és együttesen járulnak hozzá a műveltség terjesztéséhez. Láthatóvá lesz, hogy mennyi munka, tanulás és a hivatás gyakorlásában tett áldozathozatal viszi előre, illetve tovább a szakmaiságot. Előtérbe kerülnek az emberi személyiségjegyek: az aktivitás, a nyitott szemléletmód, a kezdeményezőképeség és a kitartó munkabírás.

Az érmek átadása után a könyvtáros-tanároknak szóló, *Így tanítom a könyvtári rendszert* című pályázat kiértékelése következett. Megállapítást nyert, hogy az idén kevés pedagógus pályázott.

Érdekes prezentációs előadást hallhattunk ezt követően az egyik pályázótól, *Jónásné Bánfi Csillától*, aki Kaposváron, a városközponttól távol eső lakótelepi iskola könyvtárosaként épített fel egy műveltségi hiányokat pótló iskolai könyvtárat.

Pályamunkája mai korunk egyik legégetőbb könyvtáros-informatikus problémakörét feszegette a hagyományos és digitális könyvtár, illetve könyvtárhasználat összehasonlításával. Csilla prezentációjából az is kiderült, hogy kevés, illetve szinte alig akad ma a lakótelepi iskolák zömében iskolai könyvtár. Ez országos viszonylatban elkésztő kép, hiszen sok lakótelepen emelkedik a hátrányos helyzetű gyermekek, illetve a nehéz napi megélhetéssel küszködő családok száma. Az ilyen családban felnövő gyermekek számára alig van esély a kiemelkedésre, a könyvek, az internet adta lehetőségek megismerésére, és ezáltal a nagyobb kitekintésű műveltség megszerzésére.

A másik pályázó, *Vekerti Ágnes* könyvtárostanárnő (Kodály Zoltán Énekzenei ÁIG, Budapest) szintén ismertette óravázlatát.

Az ebédszünet után tovább folytatódott az izgalmas, szakmai hírekkel és tudósításokkal teli délután. *Hangodi Ágnes* az *A Könyvtári Intézet szolgáltatásai* című előadásában ismertette a régi KMK (Könyvtártudományi Módszertani Központ) jogutódja, az OSZK keretén belül önálló intézményként működő Könyvtári Intézet új profilját, feladatköreit. A Könyvtári Intézet komoly feltáró és igen átfogó könyvtári, tájékoztatói és levéltári munkát végez a könyvtártudomány helyzetéről, és ezáltal nyújt szak-

mai segítséget a nemzeti könyvtárnak. Mindemellett adatbázisokat épít, kezel, könyvtárakat és kapcsolatokat épít, segíti a határon túli magyar lakosságú területek könyvtári munkáit. Részt vesz egyrészt a könyvtári kutatómunkában, így mint könyvtártudomány szakkönyvtár funkcionál, másrészt a fejlesztések, oktatások és képzések szervezése révén mint oktatási, humán-erőforrási szakintézet tevékenykedik.

Tóth Andreától a könyvtárostánárokat közelebből érintő, nagyon részletes és érdekes előadást hallhattunk a Könyvtári Intézet *Gyermekirodalmi adatbázisának* felépítéséről. Ehhez kapcsolódóan a Csimota Kiadó jóvoltából kezünkbe kaphattuk a világosan tagolt, tíz korcsoportra és egyéb témakörre osztott, illusztrációkkal színesített, gyönyörű nyomdatechnikával kivitelezett Rainbow katalógust.

Hegyközi Ilonától megtudtuk, hogy milyen igazi könyvtári feladatokat lát el a Könyvtári Intézet, amelynek saját belső szakkönyvtára is van, és azt is, hogyan, milyen módszerekkel próbálják fejleszteni a könyvtárat nemzetközi szakkönyvekkel, idegen nyelvű dokumentumokkal akkor, amikor nagyon kevés finanszírozásuk és egyre kevesebb idegen nyelvű folyóiratot tudnak vásárolni. Tudomást szerezhettünk a Könyvtári Intézet saját kiadványairól, szakmai és egyéb, a szakmaiság határterületeit is magába foglaló képzéseiről, továbbképzési lehetőségeiről.

A szakmai ülés fénypontját számomra a délutáni utolsó előadás jelentette, amelyben *Feimer Ágnes* rendkívül tartalmas és érdekes beszámolót tartott az iskolai könyvtárak, valamint a könyvtáros-

tanárok nemzetközi helyzetéről. Ez a nyugat-európai kitekintés, amely elsősorban Dánia, Norvégia, Németország, és Finnország iskolai könyvtárügyét elemezte, rávilágított arra, hogy nemzetközi szinten ma a magyar iskolai könyvtárügy mind az informatikai-digitális szakterületen, mind a szakmai tájékoztatásban és a fejlesztések területén a tisztességes középmezőnyben foglal helyet. Nincsen szégyenkeznivalónk, sőt, bizonyos szakmai területeken talán éppen az élvonalban haladunk, gondoljunk például az olyan új, olvasást és könyveket népszerűsítő kezdeményezésekre, mint az *Iskolai könyvtárak éjszakája*.

Összegzésül elmondhatjuk, hogy ez a szakmai ülés több mint hasznos volt, hírközlő módon lelkesítő, munkára serkentő téma- és problémaköröket mutatott be, amivel jóval túlmutatott az iskolai könyvtáros-informatikusságon, és a könyvtárostánári hivatás új szemléletmódú, komplexebbé, korszerűbbé váló pedagógiai és globális kitekintésű megközelítését veti fel. Bármennyire is meglepően hangzik, de a könyvtáros hivatás az információs társadalom egyre fontosabb, egyre nagyobb elvárásoknak megfelelni akaró foglalkozásává kezd alakulni. A könyvtárostánár, ha a napi könyvtári teendői, pedagógiai munkája mellett rendszeresen növeli saját tudását, szorgalmazza a műveltséget emelő egyéb módszerek kihasználását és alkalmazását, sőt képes nemzetközi szinten is tájékozódni, teljesen új perspektívába helyezheti magát. Ezzel megteremtheti és növelheti a saját műveltsége és szakmája iránti tiszteletet és megbecsülést nemcsak intézményi keretek között, hanem a társadalom széles palettáján is. ■